

Baggrundsnotat til BIU - forklaring af begreber på økonomiområdet

I forlængelse af Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets budgetseminar den 10.-11. marts 2014 har forvaltningen udarbejdet et baggrundsnotat, som forklarer en række centrale begreber på økonomiområdet.

I det følgende beskrives forskellene på *budgetrammerne til drift, indsats og overførsler*. Herudover forklares begreberne *kommunal udligning, beskæftigelsestilskud* og *statsrefusion*.

I forvaltningens budgetpjece gennemgås en række centrale begreber på økonomiområdet yderligere, ligesom Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets overordnede økonomiske rammer beskrives.

Forskelle på driftsrammen, indsatsrammen og overførselsrammen
Driftsrammen omfatter *serviceudgifter* til administration, sekretariatsbetjening, driftsunderstøttelse og myndighedsopgaver i jobcentre og ydelsesservice.

Budgetmæssigt forudsættes de kommunale serviceudgifter at kunne styres uafhængigt af efterspørgslen (i modsætning til overførselsrammen og delvist indsatsrammen, jf. nedenfor).

Udviklingen i kommunernes samlede serviceudgifter fastsættes gennem forhandlinger mellem staten og KL. I de senere år har der været lagt en ramme for, hvor meget serviceudgifterne må vokse for alle kommuner under ét. I praksis er udvalgets råderum begrænset af en række lovmæssige bindinger (fx at jobcentre skal afholde jobsamtaler, partshøre, administrere sanktioner osv.).

Indsatsrammen omfatter udgifterne til de aktive beskæftigelsestilbud (aktivering) til ledige, sygemeldte m.fl.

Modsat driftsrammen er indsatsrammen ikke underlagt et samlet udgiftsloft for kommunerne.

Kommunerne har kun i et vist omfang muligheder for at styre udgifterne på indsatsrammen. Det hænger sammen med, at indsatsrammen bl.a. finansierer beskæftigelsestilbud, som de ledige i et vist omfang har et krav på - fx 6 ugers selvvalgt uddannelse. Udgifterne til disse tilbud afhænger altså af efterspørgslen. Samtidig stiller loven krav om, borgerne skal have aktive tilbud efter bestemte kadencer. Kommunen har dog mulighed for, at påvirke prisen for de enkelte tilbud, hvorfor udgifterne i et vist omfang kan styres. Samtidig har kommunerne mulighed for at aktivere mere, end loven foreskriver.

24-03-2014

Sagsnr.
2014-0004750

Dokumentnr.
2014-0004750-18

Sagsbehandler
Thomas Hansen

80001 - BIF Centralt

Bernstorffsgade 17, 2.
1592 København V

Telefon
3317 2979

E-mail
AQ86@bif.kk.dk

EAN nummer
5798009710161

Overførselsrammen omfatter udgifterne til forsørgelsesydelse, fx kontanthjælp, dagpenge og sygedagpenge.

Det er kendetegnende for overførselsudgifterne at både pris og antal er fastsat i loven – det er altså både lovbestemt, hvem der har krav på hvilke ydelser (antal), og hvor store de forskellige ydelser skal være (pris). Kommunerne har derfor generelt ikke mulighed for at styre udgifterne på overførselsrammen.

Staten dækker kommunernes samlede udgifter til overførsler gennem den såkaldte budgetgaranti. Hvis udgifterne i landet som helhed stiger, får kommunerne under ét dækning for denne merudgift. Det sker bl.a. gennem bloktilskuddet og beskæftigelsestilskuddet. I København afregnes dette via Økonomiforvaltningen og har ikke isoleret set betydning for Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens økonomi.

Kommunal udligning

Den kommunale udligning har til formål at udligne forskelle i udgiftsbehov og beskatningsgrundlag mellem kommunerne. Formålet med det kommunale udligningssystem er at sikre kommunerne mere ensartede vilkår, således at det bliver muligt at holde nogenlunde samme serviceniveau i alle kommuner uden de store forskelle i kommunal skattsprocent.

Udligningen mellem kommunerne sker via en række forskellige tilskuds- og fordelingsordninger, herunder lands- og hovedstadsudligningsordningerne, som fordeler ressourcer mellem kommunerne med udgangspunkt i en række nøgletal med betydning for kommunernes udgiftsbehov og skattegrundlag, fx antal borgere uden beskæftigelse og borgere uden erhvervsuddannelse, antal indvandrere og efterkommere, antal psykiatriske patienter mm.

En potentiel problemstilling forbundet med udligningsordningen er, at kommunernes *økonomiske* incitamenter til at reducere ledigheden mindskes, idet et øget skattegrundlag eller faldende ledighed reducerer kommunes andel af midlerne i den kommunale udligning.

Der eksisterer ingen aktuelle opgørelser af den samlede kommunaløkonomiske konsekvens af overgang fra en given overførselsydelse til beskæftigelse.

Udligningssystemet er løbende til debat og særligt yderkommunerne har i de seneste år peget på, et behov for en øget omfordeling i takt med at den økonomiske vækst centrerer omkring hovedstaden og de større byer. Senest i 2012 gennemførte regeringen og Enhedslisten en reform af udligningssystemet som indebærer, at de rigeste kommuner i alt skulle overføre 400 mio. kr. ekstra til landets fattigste kommuner.

For Københavns Kommune betød reformen et nettotab på godt 245 mio. kr.

Også en række tilskudsordninger indgår i det samlede system med kommunal udligning, herunder bl.a. bloktilskuddet, men også beskæftigelsestilskuddet jf. nedenfor.

De forskellige udligningsordninger håndteres i Københavns Kommune i Økonomiforvaltningen og påvirker således ikke på kort sigt de enkelte fagudvalgs budgetter. For så vidt angår statsrefusion og beskæftigelsestilskuddet indgår de direkte i Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets budgetter som indtægter.

Beskæftigelsestilskud

Beskæftigelsestilskuddet ydes af staten til kommunerne, således at kommunerne under ét får dækket udgifterne til forsørgelse af a-dagpengemodtagere. Det betyder, at det er udviklingen i antal ledige a-dagpengemodtagere i et større geografisk område, der afgør, hvor meget hver enkelt kommune modtager. Har man en ledighedsudvikling, der er bedre end udviklingen, får kommunen således en økonomisk gevinst. Dette gør denne parameter vanskelig at styre efter, men det påvirker ikke forvaltningens økonomi, da det er en problematik, der håndteres i Københavns Kommunes samlede økonomi.

Statsrefusion

Staten refunderer via refusion en række af kommunernes udgifter på beskæftigelsesområdet. Det gælder både udgifter til beskæftigelsestilbud og udgifter til forsørgelse, fx kontanthjælp.

Den andel af forsørgelsesydelse, som refunderes af staten, afhænger af, hvilken aktivering de forsørgede borgere modtager. Er borgeren i virksomhedsrettet aktivering i form af løntilskud eller virksomhedspraktik eller ordinær uddannelse, refunderer staten 50 pct. Forsørgelsesydelse til borgere, der ikke modtager sådanne tilbud, medfører i hovedreglen 30 pct. statsrefusion.

Formålet med differentierede refusionssatser er at give kommunerne et incitament til at tilbyde de ledige virksomhedsrettet aktivering eller ordinær uddannelse frem for anden aktivering eller passivitet.

Der ydes 50 pct. refusion af udgifterne til beskæftigelsestilbud, dvs. de aktive tilbud om fx uddannelse, mentor eller kursusaktiviteter. Staten har dog fastsat et maksimum for, hvor meget den enkelte kommune kan modtage i refusion på dette område. Dette kaldes driftsloftet.